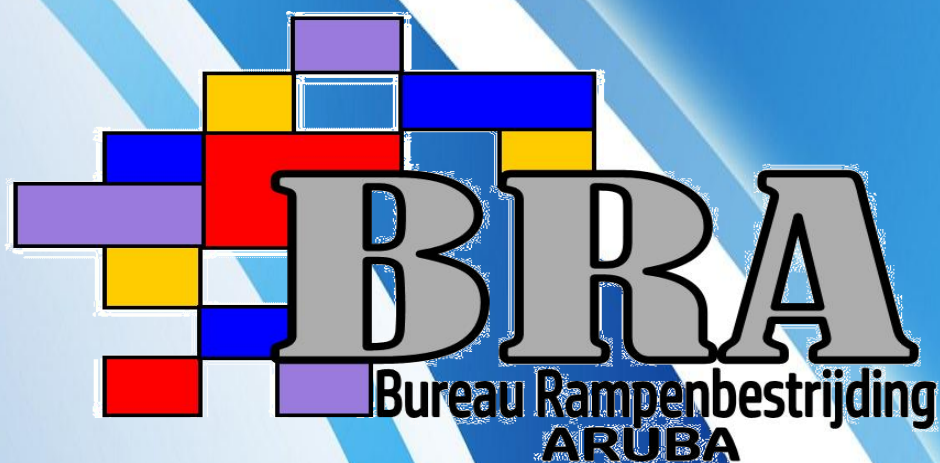

CRISISBEHEERSINGSPLAN ARUBA

DEEL I

BASISPLAN
2018

Versie	1.0
Vaststelling	Ministerraad, datum besluit: 31 juli 2018(BE-51/18) bij brief 18 januari 2018 nr BRA 18/006
Inwerkingtreding	d.d. 1 september 2018
In beheer bij	Bureau Rampenbestrijding
Laatst bijgewerkt	November 2017
Opsteller plan	Bureau Rampenbestrijding

➔ **BRA** v.h.n.
cc : **MinAZ**

**Uittreksel van de besluitenlijst van de vergadering van de ministerraad,
d.d. 31 juli 2018 (BE-51/18).**

- **7 Aanbieding ter goedkeuring Crisisbeheersingsplan 2018 deel 1 en 2 bij brief BRA d.d. 18 januari 2018 nr. BRA18/006.**

De crisisbeheersingsplannen deel 1 en 2 worden goedgekeurd.

Secretaris van de Ministerraad, *a. i.*

LIBIR

09 AUG 2018

- = De door de Ministerraad genomen beslissingen kunnen na evaluatie, indien nodig, worden gewijzigd.
Aan het besluit/de besluiten, opgenomen in deze lijst kunnen door derden geen rechten worden ontleend.
- = De adviezen, die vanwege een beslissing van de Ministerraad worden gevraagd, worden gezonden aan de Secretaris, met kopieverlening aan de betrokken minister(s).

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

1.1 Inleiding	8
1.2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	8
1.3 Uitgangspunten	9
1.4 Mogelijke crisistypen	12
1.5 Overzicht hulpverlenende diensten/organisaties	13

HOOFDSTUK 2 LEIDING EN COÖRDINATIE

2.1 Opperbevel	16
2.2 Beleidsteam (BT)	16
2.3 Operationele Leiding	18
2.4 Operationeel Team (OT)	19
2.5 OT nul minuten	20
2.6 CoPI Leider	21
2.7 Commando Plaats Incident (CoPI)	21
2.8 CoPI nul minuten	22
2.9 Actie centrum	22

HOOFDSTUK 3 GECOÖRDINEERDE RAMPEN- & INCIDENTEN-BESTRIJDINGS PROCEDURE (GRIP)

3.1 Systeem van opschaling	26
3.2 Wijze van opschalen	26
3.3 Afschaling	27
3.4 Overgang naar herstelfase	28

HOOFDSTUK 4 DE HERSTELFASE

4.1 Inleiding	30
4.2 Instellen Stuurgroep	30
4.3 Team en taken in hoofdlijnen	30

HOOFDSTUK 5 PROCESSEN

5.1 De processen in hoofdlijnen	32
5.2 Processen	34
5.3 Algemene en Ondersteunende processen	40
5.4 Uitwerking in de deelplannen	41

BIJLAGEN

Bijlage 1 - Afkortingen	44
Bijlage 2 - Algemene Begrippenlijst	45
Bijlage 3 - Model logboek	52
Bijlage 4 - Situatie rapport (Sitrap)	53
Bijlage 5 - Verspreiding van het Crisisbeheersingsplan, Deel I Basisplan	54

Voorwoord

In de gewijzigde Calamiteitenverordening van 1996 dient ingevolge artikel 4, eerste lid, een rampenplan (*een strategisch basisplan*) bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te worden vastgesteld.

In het rampenplan wordt aangegeven welke diensten, in geval van een ramp, welke taken op welke wijze uitvoeren, om verzekerd te zijn van een doelmatige beperking en bestrijding van een ramp. Het rampenplan is te karakteriseren als een organisatieoverzicht en een waarschuwings- en afsprakenschema met betrekking tot het optreden in rampsituaties. Het rampenplan is de grondslag van het beleid inzake de gecoördineerde bestrijding van grootschalige incidenten, crises, calamiteiten, zware ongevallen en rampen, danwel ingeval de dreiging hiervan.

De rampenplan 2003 is, vooruitlopende op de vastlegging daarvan bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld door de ministerraad op 28 juli 2005.

Gezien het tijdsverloop en de opgedane ervaringen en de ontwikkelingen in het rampenbestrijdingsgebeuren, is de rampenplan 2003 niet meer actueel. Naar aanleiding hiervan is dit Crisisbeheersingsplan, Deel I Basisplan en Deel II Deelplannen, opgesteld. Vooruitlopend op de wijziging van de Calamiteitenverordening van 1996, is de structuur van de rampenbestrijdingsorganisatie uitgebreid met crisisbeheersing, en zijn nieuwe begrippen en termen in dit plan opgenomen.

Hoofdstuk 1

ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Zoals in het Voorwoord naar voren is gebracht, is dit plan opgesteld rekening houdende met de gewijzigde omstandigheden. Dit nieuwe plan wordt Crisisbeheersingsplan genoemd. Dit plan bestaat uit drie delen: Deel I Basisplan, Deel II Deelplannen en Deel III Draaiboeken.

In Deel I zijn enkele begrippen en structuren aangepast en duidelijker uitgewerkt. De rampenbestrijdingsorganisatie is uitgebreid met crisisbeheersing. Nu wordt gesproken over crisisbeheersings- en rampenbestrijdingsorganisatie. Het onderscheid tussen Operationeel Team (OT) en Beleidsteam (BT) is vervangen voor een flexibere samenstelling van de teams.

Voor de opschaling bij crises en rampen wordt een Gecoördineerde Rampen-en Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) gehanteerd. De Coördinatie Team Plaats Incident (CTPI) en de Commando Rampterrein (CORT) zijn door de Commando Plaats Incident (CoPI) vervangen.

Het overzicht van het crisistype is uitgebreid en aangepast aan de hedendaagse situatie. Ondanks deze uitbreiding, dient opgemerkt te worden dat dit geenszins limitatief moet worden beschouwd.

In tegenstelling tot de beschrijving in het vorige rampenplan, zijn de processen overzichtelijker ingedeeld in proces en uitvoering verantwoordelijken. De schematische indeling van de procesverantwoordelijke diensten komen aan de orde. Voor een uitgebreide beschrijving van deze processen zij verwezen naar Deel II (Deelplannen) van het Crisisbeheersingsplan.

In Deel III (Draaiboeken) wordt een gedetailleerde uitwerking van de hoofdlijnen uit Deel I en nadere uitwerking van de deelplannen uit Deel II gegeven.

1.2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Crisisbeheersing en rampenbestrijding betekent optreden in een situatie waarin vanwege de acute bedreiging van leven, gezondheid, goederen of leefomgeving, snel handelen is vereist. Tegelijkertijd is meestal sprake van grote onduidelijkheid en onzekerheid over de aard van het voorval, de ernst van het gevaar en de beste wijze van aanpak. Het gegeven dat elke seconde telt, kan een bedreiging zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming indien betrokkenen niet goed zijn voorbereid en niet goed zijn geoefend. Adequaat crisismanagement vereist, vanaf een zo vroeg mogelijk stadium, continue informatievoorziening en advisering van de verantwoordelijke minister over wat zich afspeelt of dreigt af te spelen. Crisisbeheersing en rampenbestrijding kan alleen werken als zo simpel mogelijke principes worden toegepast, die het dagelijkse functioneren van de betrokken besturen en diensten als uitgangspunt hebben. Daarom ook is er een Bureau Rampenbestrijding dat zich ondermeer bezig houdt met de voorbereiding en uitvoering van opleidingen en oefeningen en het verzorgen en instandhouden van infrastructuurle voorzieningen ten behoeve van de crisisbeheersing en rampenbestrijding, zoals het Landelijk Coördinatie Centrum (LCC).

1.3 Uitgangspunten

Eenduidige benadering: het crisismagement-systeem; de project- en procesmatige aanpak

Elk incident (onvoorziene gebeurtenis) kan uitgroeien tot een crisis, een zwaar ongeval of een ramp. Crisismanagement dient in staat te zijn om steeds adequaat op gebeurtenissen in te spelen, c.q. situaties vóór te blijven. Dit geldt zowel voor gebeurtenissen die zich in de uitvoering voordoen als voor aangelegenheden die vragen om beleidsbeslissingen. Daarom dient crisismanagement reeds te beginnen vanaf het moment dat de inzet van twee of meerdere disciplines aan de orde is. Bij crises en rampen zijn vele actoren betrokken bij de besluitvorming en uitvoering van maatregelen. Deze actoren hebben verschillende verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden. Om het geheel van acties samenhangend en effectief te laten verlopen is een duidelijke structurering, leiding en coördinatie daarvan noodzakelijk. Gezien de complexiteit en de grote verscheidenheid van actoren en acties, leent de benadering van deze grootschalige incidenten zich bijzonder voor een projectmatige aanpak.

Elk incident kent eenzelfde systematiek in benadering. Centraal in de organisatie van het grootschalig optreden, de crisisbeheersing en rampenbestrijding staat het principe van de opschaling (GRIP). In de opschaling is alleen de omvang een variabele factor. Indien de omvang van een incident daarom vraagt worden voor de beheersing en de bestrijding vanuit het gehele land (en zondig van daarbuiten) mensen en middelen ingezet. De operationele coördinatie van de uitvoering vindt altijd op landelijk niveau plaats. Het Beleidsteam (BT) en het Operationeel Team (OT) vormen samen de rampenstaf die de minister bij het voeren van het opperbevel bijstaan. De rampenstaf functioneert vanuit het Landelijk Coördinatie Centrum (LCC), dat door het Bureau Rampenbestrijding wordt beheerd. Door de crisisbeheersing en rampenbestrijding op deze wijze te organiseren, wordt de verantwoordelijke minister in staat gesteld optimaal leiding te geven aan één samenhangende, geoefende, multidisciplinaire organisatie voor de aanpak van grootschalige incidenten, crises en rampen.

Tenslotte bestaat de beheersing van crises, de bestrijding van rampen en zware ongevallen uit een combinatie van activiteiten die naar aard en omvang afhankelijk kunnen zijn van het crisistype (zie 1.4). We noemen deze combinatie van activiteiten processen. Voor de toedeling van taken in het kader van de crisisbeheersing en rampenbestrijding worden 25 processen onderscheiden. De processen zoals genoemd in dit crisisplan worden uitgewerkt in praktisch hanteerbare draaiboeken (procesbeschrijvingen). In dit crisisplan wordt inzichtelijk gemaakt, welke uitvoeringsmaatregelen voortvloeien uit een bepaald proces en op welke wijze deze maatregelen samenhangen. Dit bevordert een juiste taakafstemming en samenwerking van alle eenheden in en buiten het rampterrein, ongeacht tot welke dienst, sector of organisatie zij behoren. Het uitgangspunt is dat iedere crisis- of rampscenario een verzameling is van processen. Als nu het scenario bekend is, kunnen de processen die van toepassing zijn op dit scenario worden bepaald. De procesgerichte benadering is een manier om structuur aan te brengen in de beheersing van crises, bestrijding van rampen en zware ongevallen.

Deze (procesmatige-) benadering kent de volgende kenmerken:

- per proces wordt een proces verantwoordelijke en een uitvoering verantwoordelijke dienst/actor aangewezen;
- belangrijke (multidisciplinaire) acties binnen een bepaald proces kunnen worden aangeduid;
- relaties tussen de processen kunnen in kaart worden gebracht;
- relaties tussen betrokken diensten en/of organisaties worden inzichtelijk gemaakt;
- per ongevalsscenario kan worden bepaald welke processen van toepassing zijn.

Verantwoordelijkheid en besluitvorming

De Calamiteitenverordening regelt in artikel 7 een eenhoofdige bestuurlijke besluitvorming door de aangewezen minister. Indien voor een ramp een rampbestrijdingsplan (vide art. 5) is vastgesteld, dan is de opperbevelhebber de in dat rampbestrijdingsplan aangewezen minister. Indien voor een ramp geen rampbestrijdingsplan is vastgesteld, dan is de minister van Algemene Zaken de opperbevelhebber, tenzij bij de beperking en bestrijding van die ramp in overwegende mate een strafrechtelijk optreden is vereist: in dat geval voert de minister van Justitie het opperbevel. Ditzelfde wordt ook toegepast bij de beheersing van een crisis.

De minister wordt bij het voeren van het opperbevel bijgestaan door een beleidsteam.

De minister die ingevolge artikel 7 het opperbevel voert, is voorzitter van het beleidsteam. Van het beleidsteam maken deel uit: de Operationeel Leider (OL), de vier proces verantwoordelijke diensten, het Hoofd Bureau Rampenbestrijding, de Secretaris Raad van Ministers, en indien nodig of gewenst, de Adviseurs. Indien bij de beperking en de bestrijding van die ramp of de beheersing van een crisis een strafrechtelijk optreden zeker of waarschijnlijk is, maakt de Procureur-Generaal ook deel uit van het beleidsteam.

In het derde lid van artikel 8 is bepaald dat degene die belast is met de operationele leiding van de beperking en de bestrijding van een ramp, tevens voorzitter is van het Operationeel Team. Ingevolge artikel 9 is dit de Commandant Brandweer, tenzij op grond van een rampbestrijdingsplan een andere ambtenaar met die taak is belast. Het gestelde in de artikelen 8 en 9 heeft ook betrekking op de beheersing van een crisis en op beheersingsplannen.

Het Operationeel Team bestaat uit een daartoe geselecteerd, opgeleid en geoefend team (operationeel) leidinggevend. Dit team staat onder leiding van de OL, en bestaat minimaal uit de vier proces verantwoordelijke clusters en de vier ondersteunende clusters.

Het opperbevel bij de beheersing van een crisis en de bestrijding van de gevolgen van een ramp omvat:

- de politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- de verantwoordelijkheid voor een goede beleidsmatige coördinatie van elke discipline, die op welke wijze dan ook bij de crisisbeheersing en rampenbestrijding is betrokken;
- de bevoegdheid om op grond van de artikelen uit de Calamiteitenverordening alle bevelen of regels te geven met betrekking tot de beheersing van een crisis en bestrijding van de gevolgen van een ramp.

Het gaat daarbij vooral om het stellen van prioriteiten, het nemen van beleidsbeslissingen, het geven van aanwijzingen aan degene, die met de operationele leiding is belast, het oplossen van verschillen in inzicht tussen de operationele diensten alsmede het voorlichtingsbeleid.

De centrale positie van de minister wordt duidelijk aan de hand van zijn taken, te weten:

- het voeren van het opperbevel;
- het aanvragen van bijstand;
- het verschaffen van informatie;
- het uitvoeren van noodregelingen.

De optredende crisisbeheersings- en rampenbestrijdingsorganisatie zetelt ten tijde van een crisis of ramp in het Landelijk Coördinatie Centrum (LCC). Deze crisisbeheersings- en rampenbestrijdingsorganisatie wordt door het Bureau Rampenbestrijding ondersteund. De taken van het Bureau zijn:

- a) het beheren en fysiek operationeel houden van het Landelijk Coördinatie Centrum
- b) de ondersteuning van de minister met adviezen
- c) de ondersteuning van alle aanwezige diensten in hun taken voor zover dit nodig en mogelijk is.

Het Hoofd van het Bureau zal echter zijn functie als staffunctionaris van de minister (zoals in vredestand) blijven bekleden. Zijn taak ten tijde van een ramp of een crisis is het verlenen van ondersteuning aan de minister van Algemene Zaken of een andere aangewezen minister bij de uitvoering van bij of krachtens deze landsverordening aan dezen toekomende taken.

Ondersteuning binnen het Koninkrijk en internationaal

Een crisis of een ramp is een zodanige verstoring van de maatschappelijke orde, waarvan het opheffen van deze verstoring en de gevolgen hiervan de capaciteit van de normale organisatie te boven kunnen gaan. Naast bundeling van alle kennis en kunde van de organisatie op zowel het bestuurlijke als het uitvoerende vlak, moet het land in de benodigde capaciteit voorzien door de medewerking van de andere landen die samenwerken binnen het gebied van het Koninkrijk en de regio. Daartoe worden de nodige afspraken (convenanten) gemaakt. De diensten en instanties van de hiervoren genoemde landen van het Koninkrijk en van de regio, die hun medewerking verlenen, staan onder het opperbevel van het bevoegd gezag, waar de crisis of ramp zich voltrekt dan wel zich dreigt te voltrekken. Deze samenwerkingsafspraken worden *-met de goedkeuring van de minister-* vastgelegd in een convenant.

1.4 Mogelijke crisistypen

Onderstaand zijn de crisistypen opgenomen die Aruba kunnen treffen. De crises kunnen bedreigingen van fysieke veiligheid, de openbare orde en/of de rechtsorde betreffen. (Zie Bijlage 5).

A. Verkeer en vervoer

1. Luchtvaartincident
2. Incident op of onder water
3. Verkeersincident op het land

B. Technologische omgeving

4. Incident brandbare of explosieve stof in open lucht
5. Incident met giftige stof in open lucht

C. Gezondheid

6. Bedreiging volksgezondheid
7. Ziektegolf

D. Gebouwde omgeving

8. Branden in grote gebouwen
9. Instorten van grote gebouwen
10. Kunstwerken

E. Sociaal maatschappelijke omgeving

11. Paniek in menigten
12. Verstoring openbare orde

F. Natuurlijke omgeving

13. Overstromingen
14. Natuurbranden
15. Extreme weersomstandigheden (bijv. orkaan)
16. Kusterosie
17. Aardverschuiving
18. Tsunami
19. Aardbeving

G. Vitale infrastructuur en voorzieningen

20. Verstoring energievoorzieningen
21. Verstoring drinkwatervoorziening
22. Verstoring telecommunicatie en ICT
23. Verstoring voedselvoorziening
24. Verstoring afvalverwerking

H. Milieurampen

Door het treffen van preventieve maatregelen voor het reduceren en beheersen van risico's kunnen de kansen op het ontstaan van dergelijke crises worden teruggebracht tot aanvaardbare proporties. Aruba alleen is niet in staat volledig effectief te reageren op elk soort crisis, ongeacht aard en omvang. Dit betekent dat in zo'n situatie met de bestaande middelen zo goed mogelijk gehandeld moet worden en soms zelfs internationale bijstand noodzakelijk kan zijn.

1.5 Overzicht hulpverlenende diensten/organisaties

Proces verantwoordelijk	Proces / Deelplannen	Uitvoering Verantwoordelijk
Brandweer	1-1 = Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen 1-2 = Redden en technische hulpverlening 1-3 = Waarschuwen van de bevolking 1-4 = Ontsmetten van mens en dier 1-5 = Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur 1-6 = Waarnemen en meten 1-7 = Toegankelijk/begaanbaar maken, opruimen	Brandweer
Politie	2-1 = Ontruimen/evacuëren 2-2 = Afzetten en afschermen 2-3 = Verkeer regelen 2-4 = Handhaven rechtsorde 2-5 = Identificatie overleden slachtoffers 2-6 = Begidsen 2-7 = Strafrechtelijk onderzoek	Politie
Directie Volksgezondheid	3-1 = Preventieve openbare gezondheidszorg 3-2 = Geneeskundige (somatische) hulpverlening 3-3 = Geneeskundige (psychosociale) hulpverlening	Directie Volksgezondheid
Bevolkingszorg (Dienst Sociale Zaken)	4-1 = Voorlichting en publieksinformatie 4-2 = Opvangen en verzorgen 4-3 = Registratie van slachtoffers 4-4 = Uitvaartverzorging 4-5 = Voorzien in primaire levensbehoeften 4-6 = Registratie en afhandeling van schade 4-7 = Nazorg 4-8 = Milieu	DSZ BBSB DSZ DSZ/WEB DOW DSZ DNM
Elke Dienst en Instantie	A = Beeld- oordeels- en besluitvorming B = Alarmering C = Communicatie D = Logistiek E = Verslaglegging F = Evaluatie G = Archivering	Elke dienst en Instantie voor zijn eigen organisatie

Hoofdstuk 2

LEIDING EN COÖRDINATIE

2.1 Opperbevel

Bij een crisis of een ramp heeft een minister het opperbevel, conform artikel 7, van de Calamiteitenverordening. Allen die binnen de beheersing van de crisis deelnemen staan onder zijn bevel. Hij laat zich hierbij bijstaan door een Beleidsteam (BT), dat door hem is samengesteld en door hem wordt voorgezeten. De leden van het BT adviseren de minister inzake de beheersing van de crisis. Bij afwezigheid van de minister wordt zijn taak als opperbevelhebber met de daarbij behorende bevoegdheden uitgeoefend door de plaatsvervangende of daartoe aangewezen minister. *De minister belast met het opperbevel is enerzijds aan de Staten verantwoording verschuldigd voor de totale aanpak - het gevoerde beleid en de genomen beslissingen ten tijde van de crisis, anderzijds dienen allen die aan de crisisbeheersing deelnemen, zijn bevelen op te volgen, opdat hij die politieke verantwoordelijkheid ook kan dragen.*

De minister stelt prioriteiten en geeft bestuurlijk/beleidsmatig leiding aan alle crisisbeheersings- en rampenbestrijdingsactiviteiten. De minister ziet er op toe dat er coördinatie en afstemming is tussen de in te zetten diensten en geeft daartoe zonodig aanwijzingen aan de Operationeel Leider.

2.2 Beleidsteam (BT)

Het BT adviseert de opperbevelhebber ten tijde van de crisisbeheersing bij het maken van bestuurlijke afwegingen en bij het nemen van beleidsbeslissingen. Het BT is multidisciplinair samengesteld. Naast de opperbevelhebber, nemen plaats de Operationeel Leider (OL), de vier proces verantwoordelijke diensten, het Hoofd Bureau Rampenbestrijding, de Secretaris Raad van Ministers, en indien nodig of gewenst, de Adviseurs. Indien de aard van de crisis dat vereist, kunnen ook andere vertegenwoordigers aan het BT worden toegevoegd . Zie *Figuur 1*. Verder wordt het BT in haar administratieve werkzaamheden ondersteund door plotters en notulisten.

Figuur 1: Structuur Beleidsteam

Bevoegdheid/ verantwoordelijkheid

De minister zit het BT voor en neemt besluiten.

Zo adviseert het BT over prioriteiten met betrekking tot de uit te voeren processen (zie Hoofdstuk 5). De leden van het team laten zich ondersteunen door (eigen) materiedeskundige medewerkers die de functie van klankbord, adviseur of vertaler van genomen besluiten in opdrachten van hun dienst kunnen vervullen. De leden van het BT zijn verantwoordelijk voor het organisatorisch, juridisch en bestuurlijk juist formuleren en uitdragen van alle beslissingen en maatregelen in het kader van de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Voorts zijn zij verantwoordelijk voor het informeren en onderhouden van contacten met de overige bestuurlijke echelons namens de minister.

Zij geven gevraagde en ongevraagde (tussen de diensten afgestemde) beleidsadviezen aan de minister, alsmede aan collega-leden. De leden van het BT vertalen het geformuleerde beleid in concrete opdrachten aan de eigen clusters.

De minister bepaalt welke processen in gang dienen te worden gezet, voor zover dit nog niet is gebeurd. Het BT adviseert over de relevante processen.

Wanneer

Bij GRIP- 3 situatie.

Waar

Landelijk Coördinatie Centrum.

2.3 Operationele Leiding

De leiding over de uitvoering van de crisisbeheersing berust bij de Operationeel Leider (OL). Onder Operationele Leiding wordt verstaan: de bevoegheid om in opdracht van de opperbevelhebber bindende aanwijzingen te geven aan de Voorzitters clusters, Copi Leider en hoofden van diensten die samenwerken bij crisisbeheersing, zonder daarbij te treden in hun verantwoordelijkheden en uitvoeringsbevoegdheden. De OL geeft leiding aan het Operationeel Team (OT). Hij is belast met het voorbereiden van adviezen en voorstellen (gevraagd en ongevraagd) aan het BT. De OL heeft contact met de opperbevelhebber om deze te adviseren over maatregelen, die moeten worden genomen. Bij aanvang van de crisis wordt bepaald wie optreedt als OL. Op grond van artikel 9 van de Calamiteitenverordening treedt degene die belast is met de leiding van de brandweer op als OL, tenzij de minister een andere voorziening treft. Zo zal bij grootschalige ordeverstoringen de Korpschef politie als OL fungeren, en in geval van een epidemie de directeur volksgezondheid.

De taken van de OL zijn onder meer:

- de voorbereiding van adviezen en voorstellen aan het BT
- adviseren en informeren van de opperbevelhebber over te nemen maatregelen
- de vertaling van beleidsbeslissingen in samenhangende opdrachten tot uitvoering
- het zorgdragen voor een gecoördineerde uitvoering van de crisisbeheersing door deelnemende organisaties en disciplines
- het scheppen van randvoorwaarden om alle crisisbeheersingsactiviteiten integraal te kunnen beheersen
- het vaststellen van de behoefte aan middelen en eenheden en het zodanig verdelen hiervan dat de crisisbeheersingsactiviteiten daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden (logistieke coördinatie)
- het vaststellen van de behoefte aan bijstandspotentieel en het namens de opperbevel aanvragen hiervan.

De OL is adviseur van het BT. Daarnaast is de OL voorzitter van het OT. De combinatiefunctie vereist veel kwaliteiten van de OL. In de eerste fase van de crisis zal veelal de situatie ontstaan waarin de operationele leidinggevendenden al functioneren, voordat het bestuurlijk opperbevel aanwezig is. In deze situatie kan de OL zelfstandig handelen.

Wanneer

Vanaf GRIP- 2 situatie.

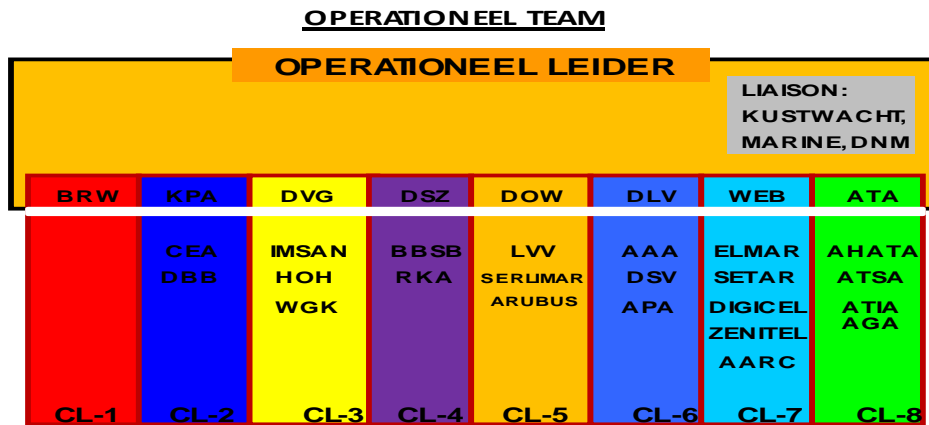
Waar

Landelijk Coördinatie Centrum.

2.4 Operationeel Team (OT)

Het Operationeel Team (OT) is verantwoordelijk voor een gecoördineerde uitvoering van de crisisbeheersing. Het OT schept de praktische voorwaarden voor de uitvoering, zoals het realiseren van een zodanige verdeling van middelen en eenheden, opdat iedereen zijn taken ook daadwerkelijk kan uitvoeren. Het OT draagt zorg voor de afstemming van werkzaamheden op het rampterrein en op de activiteiten in de onderscheidende Crisis Centrum. Het OT, onder leiding van de OL, bestaat uit een daartoe geselecteerd, opgeleid en geoefend team van (operationeel) leidinggevenden uit de verschillende voorzitters clusters. Daarnaast nemen, naar gelang de aard van de crisis, liaisons van de Koninklijke Marine, Kustwacht etc. zitting in het OT. Zie *Figuur 2*.

Verder wordt het OT in haar administratieve werkzaamheden ondersteund door plotters en notulisten.

Figuur 2: Cluster indeling Operationeel Team

Een Cluster is een groep van personen van verschillende diensten en/of instanties met een soortgelijke discipline die ten tijde van een crisis of een ramp het operationeel team ondersteunen. Van belang is dat elke vertegenwoordiger van een deelnemende dienst/organisatie in de Cluster kan bijdragen aan de noodzakelijke onderlinge afstemming, het eigen Crisis Centrum kan aansturen en, indien nodig, bindende aanwijzingen kan geven aan de eigen dienst in een rampterrein of Crisis Centrum.

Elke discipline zorgt voor voldoende assistentie om genomen besluiten te kunnen vastleggen, verwerken en doorgeven aan eigen Crisis Centra ter uitvoering.

Bevoegdheid/verantwoordelijkheid

Het OT is uitvoeringsverantwoordelijk voor de processen. Het team vertaalt beleidsbeslissingen in samenhangende opdrachten ten behoeve van de uitvoering. Daartoe scheidt het OT praktische voorwaarden ten einde alle crisisbeheersings- en rampbestrijdingsactiviteiten integraal (Incident Actie Plan “IAP”) te kunnen beheersen.

De OL geeft opdrachten aan de CoPI Leider. Het OT vertaalt beleidsbeslissingen in samenhangende opdrachten. Het OT draagt zorg voor een gecoördineerde bestrijding, met name in het effectgebied en draagt zorg voor de logistieke randvoorwaarden.

Het OT of OL roept de bijstandseenheden op, voor zover dit niet binnen de eigen organisatie kan gebeuren. Daarnaast draagt het OT zorg voor de voorbereiding van een integraal communicatiestelsel, gericht op het verzamelen en verstrekken van relevante gegevens (situatie rapport) betreffende de crisis- of rampsituatie en de crisisbeheersing of rampenbestrijding ten behoeve van het Beleidsteam en de uitvoeringscoördinatie.

Wanneer

Vanaf GRIP-2 situatie.

Waar

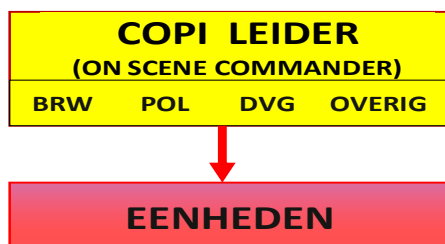
Landelijk Coördinatie Centrum.

2.5 OT nul minuten

Bij dreigende incidenten, bijvoorbeeld bij een orkaan, terroristische dreigingen, of in verband met de veiligheid bij evenementen, kan uit voorzorg een OT worden ingesteld. Er kan dan direct worden opgetreden als dat nodig mocht zijn. Dit wordt doorgaans een OT nul minuten genoemd.

2.6 CoPI Leider

De functie van CoPI Leider (de eenhoofdige operationele leiding) wordt in principe vervuld door de Officier van Dienst (OVD) van de brandweer, tenzij de aard van het incident reden geeft om tijdens de bestrijding hiervan af te wijken. Zie *Figuur 3*.

Figuur 3: Structuur CoPI en Eenheden

Bevoegdheid/verantwoordelijkheid

De aangewezen CoPI Leider is verantwoordelijk voor de coördinatie binnen het rampgebied van alle processen die nodig zijn om de directe uitwerking van de ramp of het zware ongeval te bestrijden en is in dat kader bevoegd op de plaats van de ramp of het zware ongeval alle aanwijzingen en opdrachten voor de uitvoering van alle werkzaamheden te geven. De operationele opdrachten ontvangt de CoPI Leider van de Operationeel Leider, namens de minister.

De CoPI Leider bepaalt de situatie op de plaats incident en de ontwikkelingen daarin. Hij geeft leiding aan operationele bestrijding in het inzetgebied. De CoPI Leider draagt zorg voor de communicatie en informatievoorziening op het rampterrein, alsmede naar de OL in het OT. De voorlichting geschiedt door de CoPI Leider.

Wanneer

Vanaf GRIP-1 situatie.

Waar

Op de plaats van het incident.

2.7 Commando Plaats Incident (CoPI)

Het CoPI wordt gevormd door de CoPI Leider en door functionarissen die leiding geven aan de operationele eenheden van de politie, de brandweer, de medische keten, en zonodig overige bij de rampenbestrijding betrokken diensten. Verder wordt het CoPI in haar administratieve werkzaamheden ondersteund door plotters en notulisten.

Bevoegdheid/verantwoordelijkheid

Het CoPI is verantwoordelijk voor de coördinatie binnen het rampgebied van alle processen die nodig zijn om de directe uitwerking van de ramp of het zware ongeval te bestrijden en is in dat kader bevoegd op de plaats van de ramp of het zware ongeval alle aanwijzingen en opdrachten voor de uitvoering van alle werkzaamheden te geven.

Het CoPI bepaalt de situatie op de plaats incident en de ontwikkelingen daarin. Het CoPI zorgt voor directe afstemming tussen de ingezette operationele eenheden. Het CoPI verzorgt de coördinatie en geeft leiding aan de uitvoerende activiteiten. De nadruk ligt hierbij op de aansturing en uitvoering van operationele processen ter plaatse.

Wanneer

Als blijkt dat door de aard van het incident de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de bestrijding veranderen en de situatie vraagt om een multidisciplinair gecoördineerde aanpak.

Waar

Op de plaats van het incident.

2.8 CoPI nul minuten

Bij dreigende incidenten of in verband met de veiligheid bij evenementen, bijvoorbeeld tijdens Carnaval, kan uit voorzorg een CoPI worden ingesteld. Er kan dan direct worden opgetreden als dat nodig mocht zijn. Dit wordt doorgaans een CoPI nul minuten genoemd.

2.9 Crisis Centrum

De plaats van waaruit een operationele dienst of organisatie de inzet van het eigen personeel en materieel regelt of coördineert.

Bevoegdheid/verantwoordelijkheid

Draagt zorg voor de ondersteuning van de monodisciplinaire processen, extra materiële voorzieningen en ondersteuning van ingezette functionarissen in de CoPI en OT.

Het Crisis Centrum roept op en zet in personeel, verschaft informatie, registreert de activiteiten, en draagt zorg voor het nazorgtraject voor het eigen personeel. (zie 1.5 de processen B tot en met D).

Wanneer

Vanaf GRIP-1 situatie.

Waar

De plaats waar een dienst of organisatie gevestigd is.

Hoofdstuk 3

GECOÖRDINEERDE RAMPEN- & INCIDENTENBESTRIJDINGS PROCEDURE (GRIP)

3.1 Systeem van opschaling

Tijdens rampsituaties moet de rampenbestrijdingsorganisatie vanuit de dagelijkse situatie in korte tijd worden opgebouwd, zodat als één organisatie op gecoördineerde wijze kan worden opgetreden. Het proces waarmee wordt gekomen van het dagelijks functioneren van bestuur en uitvoerende diensten naar de rampenbestrijdingsorganisatie, wordt opschalen genoemd.

De Gecoördineerde Rampen- en Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) voorziet in drie coördinatiealarmen: GRIP-1 tot en met GRIP-3. Elke coördinatiealarm heeft zijn eigen kenmerken en kent aan de functionarissen en staven op strategisch, tactisch en operationeel niveau bijbehorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De opschalingsprocedure kan worden opgestart door elke leidinggevende van de operationele diensten, t.w. brandweer, politie of volksgezondheid (ambulance). Tevens kan het Bureau Rampenbestrijding de minister adviseren om op te schalen, na voorafgaand overleg met de leidinggevendenden van de operationele diensten. De feitelijke opschaling is een bestuurlijke verantwoordelijkheid en wordt vooral bepaald door de aard en omvang van het incident.

3.2 Wijze van opschalen

Uitgangspunt is opschaling vanuit GRIP-0 langs drie niveaus, met respectievelijk het zwaartepunt bij de bestuurlijke coördinatie op plaats incident niveau (GRIP-1), de bestuurlijke coördinatie op plaats incident en effectgebied (GRIP-2) en de opschaling naar landelijk niveau, bevolkingsbedreiging (GRIP-3).

Bij acute rampen zullen in eerste instantie de parate diensten optreden. Afhankelijk van de aard van het incident zullen eenheden van zowel brandweer, politie, gezondheidszorg en mogelijk ook andere eenheden meewerken aan de incidentenbestrijding. Deze organisaties beginnen op routinematige wijze met de bestrijding. Vanuit deze beginsituatie kan opschaling nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer de diensten ter plaatse de situatie niet de baas kunnen, wanneer de effecten van de ramp zich uitstrekken over een zeer groot gebied of wanneer het incident bestuurlijke consequenties dreigt te krijgen. Deze opschaling verloopt in de praktijk in verschillende stappen.

De opschalingsniveaus in hoofdlijnen:

GRIP-0: routine fase, het alledaagse werk. (*motorkapoverleg*)

GRIP-1: de staf op de plaats van het incident wordt omgevormd tot een Commando Plaats Incident (CoPI), dat onder een CoPI Leider komt te staan. (*bronbestrijding*)

GRIP-2: naast het CoPI wordt op tactisch niveau het OT ingericht onder voorzitterschap van de Operationeel Leider (OL). (*bron- en effectbestrijding*)

GRIP-3: naast het CoPI en OT, wordt op strategisch niveau het BT ingericht onder opperbevel van de minister. (*bestuurlijke aansturing*)

Voor een nadere beschrijving van het opschalingsniveau wordt verwezen naar de handleiding Gecoördineerde Rampen- & Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) Aruba, April 2011.

Het kan gebeuren dat het BT wordt geactiveerd zonder dat het OT en CoPI actief zijn, of dat het OT wordt geactiveerd zonder dat er een CoPI is gevormd. In de meeste gevallen zal dit voorkomen bij een dreiging van een ramp of crisis waarbij het welzijn (van een grote groep) van de bevolking wordt bedreigd. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld, de dreiging van een naderende orkaan, of een grote (langdurige) storing in de stroom- of watervoorziening. In zulke gevallen wordt het BT geactiveerd door de minister zelf, op verzoek van de commandant Brandweer, de korpschef Politie, de directeur Directie Volksgezondheid, of het hoofd Bureau Rampenbestrijding. Het OT kan worden geactiveerd op initiatief van de commandant Brandweer, de korpschef Politie, de directeur Directie Volksgezondheid.

3.3 Afschaling

Als de bestrijding van het incident de afronding nadert en ook de directe effecten geen operationele aansturing meer behoeven, wordt met de afschaling van de ingezette hulpdiensten en de bestuurlijke gremia begonnen. Afhankelijk van de stand van zaken zal, veelal per kolom, fasegewijs afgebouwd worden. Voorkomen moet worden dat er in de 'kolommen' ongecontroleerd afgeschaald wordt. Dit kan voorkomen worden door de verantwoordelijk leidinggevende per niveau de afschaling aan het onderliggende niveau bekend te laten maken; dus niet per discipline.

Om het beeld helder te krijgen, zal een onderscheid moeten worden gemaakt tussen de afschaling als hiervoor bedoeld, en de opbouw van de nazorgfase. Hiervoor is veelal geen exact moment te bepalen, beide processen verlopen langs een glijdende schaal en kunnen elkaar overlappen. Het BT moet zeer nadrukkelijk beleidsbeslissingen over de nazorg nemen voordat er bestuurlijk of operationeel wordt ontbonden. Hierbij valt te denken aan: wie heeft de leiding (coördinatie) over de nazorgfase; welke activiteiten moeten worden opgestart of afgerond.

Bevoegdheid tot afschalen:		
Van	Naar	Bevoegd tot afschalen
GRIP 3	Lager	De minister in het BT
GRIP 2	Lager	De Operationeel Leider (OT)
GRIP 1	GRIP 0	De CoPI Leider

3.4 Overgang naar herstelfase

Indien een calamiteit, een zwaar ongeval of ramp voordoet kan het proces Nazorg opgestart worden. Het doel van het proces Nazorg is het na een incident/calamiteit verlenen van de noodzakelijke hulp aan directe en indirecte slachtoffers en bij de hulpverlening betrokken personen ter voorkoming en ter opheffing van acute en/of blijvende schade op geestelijk, lichamelijk en maatschappelijk terrein.

Een deel van de operationele en bestuurlijke processen speelt zich af tijdens de responsfase van het beheersen van de crisis en betreft met name operationele processen. Na afloop van de acute fase worden deze processen beëindigd. Een aantal andere processen heeft echter een doorloop naar de herstelfase of gaat zelfs over in andere processen. De aandacht verschuift in het bijzonder naar het herstel van het maatschappelijk leven. Beleidsmatige en strategische aspecten in het kader van het herstel worden ter besluitvorming voorgelegd aan de minister van Algemene Zaken. In de herstelfase is essentieel dat er sprake is van een gecoördineerde aansturing van de veelheid van activiteiten die dan aan de orde zijn.

Hoofdstuk 4

DE HERSTELFASE

4.1 Inleiding

In Hoofdstuk 3 onder 3.5 Overgang naar de herstelfase, is naar voren gebracht dat na afloop van de acute fase de operationele en bestuurlijke processen van het proces Nazorg (4-7) beëindigd worden. Dit betekent niet dat de aandacht en hulp voor de directe en indirecte slachtoffers is afgelopen. Een nieuwe fase treedt in, **de herstelfase**. Een andere manier van aanpak hiervan is nu aan de orde. In deze fase ligt de nadruk op het herstellen van het maatschappelijke leven, nl. het zo snel mogelijk deze slachtoffers naar hun normale dagelijkse situatie te laten keren.

Een groot aantal diensten, instanties en organisaties heeft een rol bij het uitvoeren van de werkzaamheden die ertoe bijdragen dat het mogelijk is om dit te bereiken. Ter voorbereiding op deze taak dient een draaiboek hiervoor opgesteld te worden. In dit draaiboek is voor de meest waarschijnlijke onderwerpen aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is.

4.2 Instellen Stuurgroep

Om de werkzaamheden in goede banen te kunnen leiden, dient een Stuurgroep te worden ingesteld. In deze groep hebben zitting de minister van Algemene Zaken, die als voorzitter hiervan optreedt, de directeur Directie Sociale Zaken, de directeur Directie Volksgezondheid, de directeur Dienst Openbare Werken, de directeur Water en Energie Bedrijf en de directeur Directie Natuur en Milieu. Het hoofd Bureau Rampenbestrijding heeft een adviserende rol.

De directeur Dienst Openbare Werken (DOW) is belast met het coördineren en afstemmen van de werkzaamheden.

4.3 Team en taken in hoofdlijnen

De directeur DOW genoemd in 4.2 zal een team samenstellen uit de betrokken diensten en instanties om tot duidelijke afspraken te komen wie wat gaat doen en hoe. Hij zal als team leider fungeren. Belangrijk is dat de reguliere werkzaamheden van de betrokken diensten en instanties zoveel mogelijk doorgang kunnen vinden en dat er een continue afstemming is met de Stuurgroep van de uit te voeren werkzaamheden.

Bij de verdeling van de taken wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de taken van een dienst of instantie in niet-crisisomstandigheden. Voor een goede aansturing dient iedere dienst of instantie de ander op de hoogte te houden van de voortgang of ontwikkelingen van de aan hen gegeven werkzaamheden. Mochten er moeilijkheden voordoen, dienen deze direct aan de team leider doorgegeven te worden.

Voor de aansturing van de werkzaamheden worden per taak/aandachtsgebied, de volgende herstelfase onderdelen onderscheiden:

- crisiscommunicatie
- rouwverwerking
- psychosociale hulpverlening
- immateriële hulpverlening (somatisch)
- materiële hulpverlening
- schoonmaak getroffen gebied
- overige taken (inclusief evaluatie)

In de desbetreffende draaiboeken worden deze taken nader beschreven.

Hoofdstuk 5

PROCESSEN

5.1 De processen in hoofdlijnen

Afhankelijk van het incident worden verschillende activiteiten uitgevoerd. Reeksen van samenhangende activiteiten worden aangeduid als een proces.

De crisisprocessen zijn ingedeeld bij een van de vier kolommen die de kern van de crisisorganisatie vormen, te weten: brandweer, politie, volksgezondheid en bevolkingszorg. Uitgangspunt is dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de taken van een dienst in niet-crisisomstandigheden.

Er zijn vier Hoofdprocessen. Deze zijn:

- Bron- en effectbestrijding (Brandweer)
- Rechtsorde en verkeer.(Politie)
- Geneeskundige hulpverlening(Directie Volksgezondheid)
- Bevolkingszorg(Directie Sociale Zaken)

Per proces is één organisatie verantwoordelijk. Dit betekent niet dat die organisatie altijd zelf het proces moet uitvoeren. Zij kan de hulp inroepen of ondersteuning vragen in bijvoorbeeld het leveren van materiaal van een andere instantie. (Zie Bijlage 6).

Bij een proces is er sprake van groepering van soortgelijke activiteiten. Een proces is ook multidisciplinair, afstemming en coördinatie is hierbij van belang.

De taken van de procesverantwoordelijke houden het volgende in:

- Voorbereiden
- Afstemmen
- Opleiden, trainen, oefenen
- Bewaking kwaliteit
- Deelname staforganen
- Anticiperen
- Periodiek overleg

Elke procesverantwoordelijke dienst moet zijn eigen draaiboeken, die gerelateerd zijn aan de processen, opstellen, periodiek reviseren en regelmatig beoefenen door het houden van mono-disciplinaire oefeningen. Mocht na de evaluatie van een oefening blijken dat het draaiboek aanpassingen behoeft, dienen deze onmiddellijk in het draaiboek opgenomen te worden.

Het regelmatig oefenen bevordert de parate kennis die bij het personeel van de procesverantwoordelijke diensten aanwezig moet zijn. Het opstellen van een schema door elke dienst voor de opleidingen, trainingen en oefeningen is hierbij van belang.

De vier hoofdprocessen zijn onderverdeeld in de volgende processen:

Bron- en effectbestrijding: Dienst Brandweer

- Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen
- Redden en technische hulpverlening
- Waarschuwen van de bevolking
- Ontsmetten van mensen en dieren
- Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur
- Waarnemen en meten
- Toegankelijk/begaanbaar maken, opruimen

Rechtsorde en verkeer: Korps Politie

- Ontruimen/evacueren
- Afzetten en afschermen
- Verkeer regelen
- Handhaven rechtsorde
- Identificatie overleden slachtoffers
- Begidsen
- Strafrechtelijk onderzoek

Geneeskundige hulpverlening: Directie Volksgezondheid

- Preventieve volksgezondheid en medisch hygiënische maatregelen
- Geneeskundig (somatische) hulpverlening
- Geneeskundig (psychosociale) hulpverlening

Bevolkingszorg: Directie Sociale Zaken

- Voorlichting en publieksinformatie
- Opvangen en verzorgen
- Registratie van slachtoffers
- Uitvaartverzorging
- Voorzien in primaire levensbehoeften
- Registratie en afhandeling van schade
- Nazorg
- Milieu

5.2 Processen

Bron- en effectbestrijding

Bestrijden van brand en emissie gevaarlijke stoffen (1-1):

Bij een crisis kan brand ontstaan of kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen. Bestrijding van emissie van gevaarlijke stoffen behelst het voorkomen van uitbreiding en het terugdringen van de fysische oorzaak en effecten van een crisis. Het is een primair en voorwaardenscheppend proces bij het voorkomen en beperken van slachtoffers. Door de bestrijding beperkt de brandweer de kans op slachtoffers en ongevallen onder hulpverleners, geeft de brandweer toegang aan andere hulpverleners op de plaats van het incident en wordt de omvang van de schade beperkt.

Redden en technische hulpverlening (1-2):

Bij een crisis kunnen slachtoffers vallen. Door middel van redding en technische hulpverlening krijgen slachtoffers toegang tot de geneeskundige hulpverleningsketen, waar (eerste) hulp geboden kan worden. Technische hulpverlening en redding is een essentieel proces bij het voorkomen van slachtoffers of letsel. Bij de uitvoering van het proces is communicatie tussen “redders” (brandweer en politie) en zorgverleners essentieel. Redders kunnen bijvoorbeeld de toegang van slachtoffers tot de zorg reguleren, door eerst een grove scheiding aan te brengen tussen personen die het meest dringend hulp nodig hebben (triage).

Waarschuwen van de bevolking (1-3):

Bij een (dreigende) emissie van gevaarlijke stoffen, brand en/of explosiegevaar en natuurgeweld is het van groot belang de bevolking te waarschuwen. We hebben het hier over acuut waarschuwen van de bevolking bij dreiging of feitelijke crisissituatie met als doel gedragsveranderingen teweeg te brengen zodat materiële en immateriële schade zoveel mogelijk wordt beperkt. De bevolking in het bedreigde gebied dient zo spoedig mogelijk gewaarschuwd te worden. Hierna wordt via de Regering nadere informatie verstrekt.

Ontsmetten van mens en dier (1-4):

Na emissie van chemische, biologische of nucleaire stoffen kan zich een situatie voordoen waarin hulpverleners, burgers of dieren inwendig of uitwendig besmet zijn geraakt met één van deze gevaarlijke stoffen. Om de dreiging van de gevaarlijke stof voor de slachtoffers en hun omgeving door middel van verdere besmetting weg te nemen, zullen alle besmette personen/dieren moeten worden ontsmet.

Ook het beperken van risico's van besmetting:

- het publiek krijgt het advies binnen te blijven en
- de hulpverleners krijgen zoveel mogelijk beschermende kleding en hulpmiddelen.

Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur (1-5):

Door een emissie van chemische, biologische of nucleaire stoffen kan de situatie zich voordoen dat infrastructuur, objecten en/of (burger)voertuigen besmet raken. Om dreiging van verdere besmetting weg te nemen kan het wenselijk zijn te ontsmetten. Ontsmetting van hulpverleningsvoertuigen is essentieel om de verzorging/logistiek in stand te houden. Alleen op deze wijze is een goederenstroom tussen besmet en onbesmet gebied mogelijk zonder verdere besmetting. Denk hierbij ook aan ambulances die onder tijdsdruk af en aan rijden in het rampgebied.

Waarnemen en meten (1-6):

Bij crisissituaties en ongevallen hebben bevolking, hulpverleners en bestuurders behoefte aan informatie over de gevaarstoestand. Deze informatie is van groot belang voor beleidsbepaling, voorlichting en uitvoering. Bij crises is goede en met name snelle beschikbare informatie essentieel om de bevolking te beschermen. Verder is het van belang snel meetploegen in te zetten, die zorg dragen voor accurate registratie van meetgegevens, en de tijdstippen van meting en een duidelijke afbakening van het meetgebied doorgeven.

De informatie over de ramp moet zo concreet mogelijk en doelgericht zijn. Bij het waarschuwen van de bevolking zal rekening gehouden worden met specifieke doelgroepen, waaronder in het gebied aanwezige buitenlanders, toeristen, recreanten en minder validen (gehoorgestoorden horen immers geen omroepberichten).

Toegankelijk/begaanbaar maken, opruimen (1-7):

Bij diverse crisisscenario's zoals explosies, instortingen, extreme weersomstandigheden, overstromingen en aardverschuivingen kunnen er situaties ontstaan dat de infrastructuur op en rond het rampterrein ontoegankelijk wordt. Het proces toegankelijk maken en opruimen is er op gericht het rampterrein toegankelijk en begaanbaar te maken om hulpverleningsactiviteiten mogelijk te maken. Het zorgdragen voor goede aan- en afvoerwegen naar en van het rampterrein, door hinderlijke blokkades weg te nemen. Het kan hier gaan om blokkades die belemmerend werken ten aanzien van de bron- en effectbestrijding, de uitvoer van het verkeerscirculatieplan, een ontruiming of evacuatie. Onderscheid kan gemaakt worden tussen een spoedeisend scenario waarin infrastructuur moet worden vrijgemaakt voordat de feitelijke hulpverlening van slachtoffers kan beginnen en een scenario waarbij het proces wordt opgestart terwijl de spoedeisende hulpverlening aan slachtoffers reeds aangevangen of zelfs afgerond is. Bij beide scenario's is goede afstemming met de medische keten en politie noodzakelijk, dit in verband met afzetten en afschermen en omleiden van het verkeer.

Rechtsorde en verkeer

Ontruimen/evacueren (2-1):

Bij crises kunnen zich dermate grote risico's voor de veiligheid van mens en dier in de omgeving van het crisisgebied voordoen dat kan worden besloten dat deze doelgroep het gebied op korte termijn moet verlaten. Afweging die hierbij gemaakt moet worden is of het gevaar zich in voldoende mate aankondigt, dan wel het gevaar dermate lang zal aanhouden dat 'vluchten' onder blootstelling van het gevaar wel verstandig is. Het proces ontruimen en evacueren ondersteunt de bevolking die het gebied massaal en snel moet verlaten. Dit vergt veel coördinatie en begeleidingsinspanningen. Onder ontruiming verstaan we dat de bevolking voor een korte tijd op advies van de parate diensten, hun verblijfplaats verlaten. Onder evacuatie verstaan we het op last van de minister van Algemene Zaken, al dan niet gedwongen en meestal onder begeleiding, verplaatsen van grote groep personen en/of dieren. Bij evacuatie is in het algemeen sprake van een langdurige massale gebiedsontruiming. Registratie, (vervoers)begeleiding, opnemings, verzorging, voorbereiding van terugkeer van grote groepen personen naar hun woning behoren ook tot het proces ontruimen/evacueren.

Afzetten en afschermen (2-2):

Bij een crisis moet de hulpverlening en de bestrijding van het incident door de betrokken hulpdiensten zo spoedig mogelijk totstandkomen. Om deze activiteiten ongestoord uit te kunnen voeren in de chaos die een crisis met zich meebrengt, moet het gebied afgezet en afgeschermd worden. Ook om het eventuele evacuatiegebied te controleren op achterblijvers en onbeheerde goederen te beschermen zal het gebied afgezet en afgeschermd moeten worden.

Verkeer regelen (2-3):

Wanneer een crisis zich voordoet is het niet ondenkbaar dat de normale gang van het verkeer ingrijpend wordt verstoord. In een dergelijke situatie is een omleiding van het verkeer noodzakelijk. Daarnaast moet in crisissituaties ook zorg worden gedragen voor het regelen van aan- en afvoerwegen naar en van de plaats van het incident voor de hulpverlenende diensten.

Het doel van dit proces is om verkeersopstoppingen en stremmingen te voorkomen en/of op te lossen zowel binnen als buiten het rampterrein, dit om stagnatie in de hulpverlening en bestrijdingsactiviteiten te voorkomen en economische schade zoveel mogelijk te beperken.

Handhaven rechtsorde (2-4):

Tijdens crisissituaties kunnen grootschalige ordeverstoringen ontstaan. Voorbeelden zijn paniek in een menigte of een opeenhoping van nieuwsgierige kijkers (ramptoerisme). Ook kunnen zich situaties voordoen waarbij strafbare feiten worden gepleegd, te denken valt aan plunderen van huizen en gebouwen in het getroffen gebied of het opzettelijk vernielen van goederen. Bij dit soort situaties is de politie de aangewezen organisatie om de orde te handhaven en de rust te herstellen. Het handhaven van de rechtsorde moet ervoor zorgen dat hulpverleningsactiviteiten ongestoord kunnen plaatsvinden en de schadelijke gevolgen voor de bevolking beperkt worden.

Identificatie overleden slachtoffers (2-5):

Het bergen en identificeren van slachtoffers is één van de werkzaamheden van de politie. De capaciteit voor identificatie van slachtoffers bij een crisis van grote omvang is over het algemeen onvoldoende om grote aantallen slachtoffers te identificeren.

Bij massa-identificatie of wanneer slachtoffers van een crisis moeilijk zijn te identificeren kan dan ook gebruik worden gemaakt van het Rampen Identificatie Team (RIT) van het Landelijke Team Forensische Opsporing. Het RIT beschikt over de technische middelen hiervoor. Het proces heeft als doel om ten tijde of na afloop van een ramp of grootschalige incident het vaststellen van de identiteit van de overleden slachtoffers.

Begidsen (2-6):

Begidsen is het zorgdragen voor begeleiding van transporten om de weg te wijzen en vrije doorgang bij knelpunten te verzorgen. Ten tijde van een crisis zorgdragen voor begeleiding van de bij hulpverlening betrokken personen en organisaties om stagnaties in de hulpverlening te voorkomen. Hierbij moet gedacht worden aan het begeleiden van hulpverleningseenheden van een loodspost naar een uitgangstelling of het rampterrein. Ook de begeleiding van hulpverleningseenheden bij vervoer van gewonden van het rampterrein naar opvangplaatsen of ziekenhuizen.

Strafrechtelijk onderzoek (2-7):

Het is verplicht om ten tijde en na afloop van een crisis onderzoek te doen naar de oorzaak van de crisis, met als doel het opsporen van strafbare feiten. Voor het strafrechtelijk onderzoek naar de oorzaak van de crisis is het van belang dat de sporen op, of rondom, het rampterrein zoveel mogelijk vastgesteld moeten worden. Het opsporingsbelang kan in strijd zijn met de daadwerkelijke hulpverlening. Onderlinge afstemming van de hulpdiensten die zich primair richten op de bestrijding van de crisis is daarom noodzakelijk

Geneeskundige hulpverlening

Preventieve openbare gezondheidszorg (3-1):

De bescherming van het milieu en de volksgezondheid is de laatste jaren een steeds belangrijker onderdeel van de crisisbeheersing geworden. Steeds meer is men er van doordrongen dat er bij calamiteiten stoffen kunnen vrijkomen die schadelijk zijn voor mens en milieu. Denk hierbij aan branden met giftige stoffen. Ook terroristische bedreigingen door virussen rond te verspreiden onder de gemeenschap is een onderdeel waar de crisisbeheersingsorganisatie zich in het algemeen op moet voorbereiden. Ook kan het gaan om risico's op korte termijn, door acute blootstelling aan de vrijkomende gevaarlijke stoffen, maar ook om lange termijneffecten, wanneer er gevaarlijke stoffen in de bodem en het grondwater terechtkomen. Ook virussen met incubatietijd onder de bevolking vallen daaronder. De DVG houdt zich bezig met het beperken en voorkomen van dergelijke risico's.

Ook wordt in dit proces beschreven de verantwoordelijkheid voor het verzamelen van besmette waren; het gaat hierbij om besmette waren waarvoor geen speciale beschermende kleding nodig is. Directie Volksgezondheid heeft hierbij een adviserende rol.

Geneeskundige (somatische) hulpverlening (3-2):

Dit proces is het redden van mensen en beperken van lichamelijk letsel. Om dit te kunnen bereiken moet snelle en hoogwaardige geneeskundige hulp direct na het ontstaan van een crisis gegarandeerd worden. Dit kan men bereiken door in zo kort mogelijke tijd een zo groot mogelijk aantal slachtoffers op te vangen, te stabiliseren, vervoersgereed te maken en te transporteren naar een ziekenhuis of behandelcentrum. Met als uiteindelijk doel het minimaliseren van de ziektelast en sterfte van slachtoffers. Voor alle duidelijkheid: hulpverlening aan niet-gewonde slachtoffers of verdere hulpverlening aan (licht)gewonden valt buiten dit proces.

Geneeskundige (psychosociale) hulpverlening (3-3):

Psychosociale hulpverlening is een uitermate belangrijk onderdeel van de rampenbestrijding. De psychosociale hulpverlening is zowel in crisisomstandigheden als daarna gericht op psychosociale opvang van directe en indirecte slachtoffers, alsmede hulpverleners. Het gaat hierbij om het begeleiden van emoties, de herkenning en de behandeling van de verwerkingsstoornissen en/of acute psychische klachten, en het faciliteren van de verwerking.

Bevolkingszorg

Voorlichting en publieksinformatie (4-1):

Het doel van voorlichten en publieksinformatie/crisiscommunicatie is het adviseren van de minister belast met het opperbevel om zodoende de diverse doelgroepen snel en adequaat te kunnen alarmeren en informeren ten tijde van en na afloop van een crisis over maatregelen die de overheid neemt en over maatregelen die men zelf kan nemen.

Opvangen en verzorgen (4-2):

Het doel van opvangen en verzorgen is ten tijde van en na afloop van een crisis opvangen en verzorgen van daklozen, op te vangen personen en lichtgewonden, voor de periode dat getroffen personen nog niet naar hun huizen kunnen terugkeren.

Registratie van slachtoffers (4-3):

Het proces registratie van slachtoffers CRIB (Centraal Registratie en Informatie Bureau) heeft tot doel te voorzien in een goede persoonsinformatievoorziening over slachtoffers, geëvacueerden en vermiste personen bij een crisis.

Uitvaartverzorging (4-4):

Bij een ramp of crisis kunnen grote aantallen slachtoffers komen te overlijden. Het doel van uitvaartverzorging is het na of tijdens een crisis verzorgen van bepaalde diensten en tochten en/of de uitvaart, indien dit gewenst wordt. Dit houdt in het garanderen dat (eventueel grote aantallen) overleden slachtoffers op zorgvuldige wijze herdacht worden en/of ter aarde worden besteld.

Voorzien in primaire levensbehoeften (4-5):

Bij een crisis met een grootschalig karakter kan een groot deel van de bevolking in het rampgebied dakloos raken. Dan is het zaak te voorzien in kleding, voedselvoorziening, en nutsvoorziening.

Registratie en afhandeling van schade (4-6):

Het doel van het proces CRAS (Centrale Registratie Afhandeling Schade) is het registreren van schade, deze gegevens beschikbaar stellen aan belanghebbenden en het zo goed mogelijk in beeld brengen van de aard en de omvang van de schade. Een goede schaderegistratie is ook van belang voor een eventueel strafrechtelijk onderzoek.

Nazorg (4-7):

Het doel van het proces nazorg is het bieden van gerichte nazorg voor slachtoffers van een crisis. Het opheffen dan wel voorkomen van (blijvende) problemen of schade op lichamelijk, geestelijke en maatschappelijke terrein d.m.v. het verlenen van medische nazorg (psychosociaal) of maatschappelijke nazorg (administratief, juridisch of financieel-economisch).

Milieu (4-8):

Als gevolg van een crisis kunnen er schadelijke gevolgen zijn voor het milieu. Denk hierbij aan water, bodem, lucht, grond maar ook oppervlakte waterverontreinigingen. Het doel van dit proces milieu is het tijdens en na afloop van een ramp nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, te beperken en te saneren.

5.3 Algemene en ondersteunende processen

Bij crises kunnen (meerdere van) bovengenoemde crisbeheersingsprocessen nodig zijn. Daarnaast kunnen enkele algemene en ondersteunende processen worden onderscheiden. Het betreft hier activiteiten die in elk specifiek proces aan de orde kunnen komen. Het gaat hier om alarmering, communicatie, logistiek, registratie en verslaglegging, evaluatie en archivering. Om deze elementaire handelingen gestructureerd te laten verlopen zullen deze in elk hoofdproces onafhankelijk geregeld moeten worden. Per proces dienen daarbij behorende plannen uitgewerkt te worden door alle proces en uitvoering verantwoordelijke diensten. Deze ondersteunende processen zijn hieronder kort beschreven:

Beeld-oordeels- en besluitvorming (A)

Het gecoördineerd starten van de voor de situatie van toepassing zijnde processen en het toekennen van een prioriteitsvolgorde wordt door de leidinggevenden van eenheden en leden van de CoPI, OT en BT gedaan.

Alle betrokken diensten zijn in relatie tot hun eigen taakgebied procesverantwoordelijk. Iedere discipline is verantwoordelijk voor het optreden van de eigen eenheden. Vanuit deze verantwoordelijkheid is iedere discipline gehouden aan optimale afstemming binnen de interdisciplinaire samenwerkingsteams.

De uit te voeren taken door deze diensten houden in: het bepalen van de prioriteiten bij de incidentbestrijding op grond van de zwaartepunten, beschikbare middelen en mogelijkheden, het starten van de van toepassing zijnde, nog niet in gang gezette processen, het bij voortdurend in gezamenlijk overleg afstemmen en bijsturen van de lopende activiteiten van de verschillende disciplines, het tijdig voorleggen van belangrijke operationele voornemens aan het bevoegd gezag ter besluitvorming en het coördineren van de uitvoering.

Alarmering (B):

Wanneer een gebeurtenis met ernstige consequenties dreigt of is opgetreden, is het van belang snel de diensten en functionarissen te informeren/alarmeren die bestuurlijk en uitvoerend zorg dragen voor de coördinatie. Naast de operationele diensten worden ook alle diensten en instanties die een uitvoerende taak in de deelprocessen hebben, gewaarschuwd en gealarmeerd. Hoe en welke instanties en diensten gealarmeerd worden, is afhankelijk van de GRIP fase. De Brandweer zal de bestuurders en het eigen personeel alarmeren.

Communicatie (C):

De uitvoering van alle crisisbeheersingsactiviteiten vereist veel communicatie. Communicatie geschiedt mondeling (telefonisch, draadloos), schriftelijk (fax) en via moderne informatiesystemen (e-mail, internet). Tijdens crises is het gebruik van openbare communicatiemogelijkheden vaak lastig of zelfs onmogelijk. Daarom zijn verbindingen in een afzonderlijke communicatiesysteem ondergebracht. Voor telefoonverbindingen is de Rode Telefoon ingericht. Voor draadloze, digitale communicatie wordt het Tetra-systeem gebruikt.

Logistiek (D):

Activiteiten in het kader van de crisisbeheersing vergen personele en materiele middelen. Het beschikbaar stellen, beheren en ter plaatse brengen van deze middelen wordt logistiek genoemd. In algemene zin is logistiek in drie onderdelen te onderscheiden, te weten: de aflossingsmethode (gelijktijdige aflossing van personeel en materieel), de continu methode (constante bevoorrading van verbruiksartikelen en een constante vervanging van personeel), en de interingsmethode (personeel en materieel worden niet vervangen, de eenheid functioneert totdat zij niet meer beschikt over middelen). Toepassing van deze methode is op veel niveaus mogelijk. De keuze hangt af van het ramptype, de soort activiteit, de fase van de crisisbeheersing en het soort materiaal.

Verslaglegging (E):

Tijdens de beheersing van crises moeten in diverse crisisstaven en crisis centra van zowel de BT, OT, CoPI en CoPI Leider de gegevens inzake de beheersing worden vastgelegd om inzicht te genereren in de stand van zaken (in de vorm van standaard situatierapporten) tijdens de beheersing en om als informatiebron te dienen voor het opstellen van evaluaties en rapportages. Verslaglegging vindt doorgaans plaats via een logboek, waarin alle van belang zijnde beslissingen, handelingen en gebeurtenissen met bijbehorende plaats, datum en tijdstip worden bijgehouden. Om het logboek aansluiting te laten krijgen met het situatierapport is er een standaard logboek ontwikkeld dat bruikbaar is voor zowel crisisstaven als actiecentra. Ook zijn er logboekformulieren ontwikkeld om inzicht te verkrijgen in alle inkomende en uitgaande berichten.

Evaluatie (F):

Nadat een crisis heeft plaatsgevonden draagt elke dienst of instantie zorg voor een analyse van de gebeurtenissen, op grond waarvan lessen kunnen worden getrokken ter verbetering van de voorbereiding. Evaluaties van incidenten worden uitgevoerd door de dienst of instantie zelf.

Archivering (G):

Na afloop van een crisis dient elke dienst zorg te dragen dat alle gegevens die betrekking hebben op het verloop van het incident en de aanpak ervan, volgens de regels van het Bureau Interne Diensten gearchiveerd worden.

5.4 Uitwerking in de deelplannen

In de Deelplannen (Deel II van het Crisisbeheersingsplan) zullen de procesverantwoordelijke taken beschreven worden. Ook de uitvoering van taken door andere operationele diensten wordt beschreven.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 Afkortingen

ATA	Aruba Tourism Authority
BBSB	Bureau Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister
BT	Beleidsteam
BUVO	Bureau Voorlichting
CoPI	Commando Plaats Incident
CRAS	Centrale Registratie Afhandeling Schade
CRIB	Centrale Registratie- en Informatiebureau
DLV	Directie Luchtvaart
DNM	Directie Natuur en Milieu
DOW	Dienst Openbare Werken
DSZ	Directie Sociale Zaken
DVG	Directie Volksgezondheid
GRIP	Gecoördineerde Rampen- en Incidentenbestrijdings Procedure
LCC	Landelijk Coördinatie Centrum
MAZ	Ministerie van Algemene Zaken
OL	Operationeel Leider
OT	Operationeel Team
OvD	Officier van Dienst
WEB	Water en Energie Bedrijf

BIJLAGE 2 Algemene Begrippenlijst

Incident Actie Plan(IAP)	Een plan dat door en voor een discipline (politie, brandweer of GHOR) voor een bepaald object of een mogelijke gebeurtenis is gemaakt en tot in details alle gegevens bevat die voor een veilig en doelmatig optreden van die discipline nodig zijn. Het aanvalsplan is een specifieke regeling binnen het totale rampbestrijdingsplan.
Crisis Centrum	De plaats van waaruit een operationele dienst of organisatie de inzet van het eigen personeel en materieel regelt of coördineert.
Basisplan	Het basisplan geeft een beschrijving van de crisisbeheersingsorganisatie, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van bestuurders en ambtelijke diensten tijdens crises en de bestrijdingsprocessen in hoofdlijnen.
Behandelcentrum	Een plaats waar lichtgewonde slachtoffers van een ongeval/ramp, die niet in een ziekenhuis behoeven te worden opgenomen, worden bijeengebracht voor medische behandeling.
Beleidsteam (BT)	Team waarbinnen, ten tijde van een ramp of een zwaar ongeval, onder voorzitterschap van de minister, besluitvorming, beleidsbepaling en beleidscoördinatie plaatsvindt.
Besmetting	De situatie, waarin de bevolking of haar omgeving is getroffen door een infectieziekte, een besmettelijke ziekte of een epidemie, alsook de neerslag en/of absorptie van radio-actief materiaal, biologische of chemische middelen of andere (industriële) chemische producten op en door personen, dieren, gebouwen, terreinen, materieel en voedingsmiddelen, waaronder drinkwater.
Bevoegd gezag	Het bestuursorgaan dat in een bepaalde zaak bevoegd is omtrent die zaak besluiten te nemen of beschikkingen af te geven. In de meeste gevallen is dit de Minister van Algemene Zaken.
Bijstand	Aanvullend potentieel van buiten de eigen dienst, aangevraagd door het bevoegd gezag.
Binnenring rampterrein	Begrenzing van het hulpverleningsgebied (brongebied), alleen toegankelijk voor bij de rampbestrijding betrokken diensten waarbinnen de CoPI Leider zijn bevoegdheden uitoefent.

Buitengewone omstandigheden	Oorlog, oorlogsgevaar of een ramp in vreedstijd van zodanige omvang dat voor de bestrijding van de ramp de normale bevoegdheden niet toereikend zijn.
Buitenring rampterrein	De uiterste begrenzing van het rampterrein, afgeschermd voor het publiek, waarbinnen het bron- en effectgebied en de uitgangstelling zijn gelegen.
Bureau Rampenbestrijding	Een bureau met als doel om de kwaliteit van de crisisbeheersing en rampenbestrijding op Aruba te bevorderen gebruikmakende van alle ten dienste staande middelen, teneinde een weerbare, zelfbewuste en daardoor veiliger samenleving te bewerkstelligen, waarin een ieder zijn verantwoordelijkheid neemt.
Centraal Registratiebureau afhandeling schade (CRAS)	Een taakgroep van schade registratoren die zich door actief en passief informatie te vergaren richt op het op een centrale plaats verkrijgen van een totaaloverzicht van ontstane schade.
Centraal Registratie-en Informatiebureau (CRIB)	Het bureau dat gegevens verzamelt omtrent doden, gewonden, vermisten en verplaatste personen, deze gegevens registreert en op aanwijzingen van het bevoegd gezag aan belanghebbenden verstrekt.
Chapelle Ardente	Het Chapelle Ardente is de plaats waar de overleden slachtoffers van een ramp of een zwaar ongeval worden opgebaard (rouwkapel).
Cluster	Een groep van personen van verschillende diensten en/of instanties met een soortgelijke discipline die ten tijde van een ramp of een crisis het operationeel team ondersteunen.
Commando Plaats Incident (CoPI)	Het CoPI is het orgaan, dat belast is met de operationele leiding op het rampterrein, bestaande uit tenminste leidinggevende functionarissen van de Brandweer, Politie en GHOR.
Commandopost	Plaats van waaruit bij grootschalig optreden de inzet wordt geleid.
Coördinerend minister	De minister die namens haar/zijn collega's belast is met de aansturing van de met de operationele leiding belaste functionaris.
CoPI Leider	De aangewezen functionaris die belast is met de leiding op het rampterrein door middel van de operationele coördinatie over alle eenheden.

Crisis	Een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast.
Crisisbeheersingsplan	Een organisatieplan, waarin in algemene zin is aangegeven hoe in geval van een dreigende crisis gehandeld dient te worden, teneinde tot een doelmatige beheersing van de crisis en de gevolgen daarvan te komen.
Crisistypen	Beschrijving van gebeurtenissen en factoren die leiden tot een herkenbare soort crisis (zie 1.4).
Deelplannen	Uitgebreide beschrijvingen van de rampenbestrijdingsprocessen. Deelplannen, draaiboeken en het basisplan vormen samen het crisisbeheersingsplan.
Draaiboek	Een per dienst uitgewerkte instructie met dienstvoorschriften, waarin gedetailleerd is aangegeven welke maatregelen in geval van een (dreigende) ramp of zwaar ongeval worden getroffen, onder meer betreffende alarmering, advisering, taak en inzet van personeel en materieel van de eigen dienst en bijstandsverlenende organisaties en instanties. Het betreft nadere uitwerking van de deelplannen.
Driehoeksoverleg	Het overleg tussen de minister van Justitie, de officier van justitie en de korpschef van de politie, dat gericht is op beleidsafstemming in het kader van de openbare orde en veiligheid.
Evacuatie	Het op last van de overheid verplaatsen van groepen personen, ten einde de mogelijke schadelijke gevolgen van een ramp of een zwaar ongeval (of de dreiging daarvan) zoveel mogelijk te voorkomen, danwel te beperken. Onder evacuatie wordt tevens begrepen: registratie, vervoers(begeleiding), opneming, verzorging en terugkeer van deze groepen, de voorbereiding daarvan en de nazorg.
Geneeskundige hulpverleningsketen	De keten van samenhangende en georganiseerde medische en paramedische handelingen, vanaf het opsporen van de gewonden, eerste hulp, transport, tot het moment dat verdere behandeling in een ziekenhuis niet meer nodig is.
Gewondenkaart	Een kaart, die zo mogelijk reeds vanaf de vindplaats/gewondennest wordt ingevuld, met als doel vast te leggen welke prioriteit aan het slachtoffer is gegeven en welke medische handelingen zijn verricht. De kaart blijft bij het slachtoffer en is tevens van belang voor de identificatie.

Gewondennest (GN)	Een eerste verzamelpunt van gewonde slachtoffers in het rampterrein, buiten de gevarenzone.
Gewondenspreidingsplan	Een plan waarin de spreiding van een groot aantal gewonden over ziekenhuizen wordt voorbereid en waarin wordt uitgegaan van de medische behandelcapaciteit van de betrokken ziekenhuizen.
Hulpverleningsgebied	Dat deel van het rampterrein waarop de hulpverlening zich concentreert, omdat daar sprake is van een waarneembare of te verwachten schade aan de gezondheid van grote aantallen personen of aan grote materiële belangen.
Inzetplan	zie Incident Actie Plan
Landelijk Coördinatie Centrum (LCC)	Plaats waar het Beleidsteam en het Operationeel Team tijdens de ramp of zwaar ongeval zijn gezeteld.
Logboek	Een boek waarin 24 uur per dag op chronologische volgorde alle inkomende en uitgaande berichten, besluiten en voorvallen worden opgetekend
Logistiek	Alle voorbereidingen en handelingen die nodig zijn om het potentieel voor de bestrijding van ongevallen en rampen zo doeltreffend mogelijk in te zetten en te bevoorraden.
Morgue/mortuarium	De plaats buiten het rampterrein waarheen de stoffelijke resten van slachtoffers worden overgebracht ter identificatie, lijkschouwing en kisting.
Officier van dienst (OVD)	De Officier van Dienst is de piketfunctionaris van de brandweer, politie of geneeskundige hulpverlening. Hij is als eerste verantwoordelijk voor de operationele inzet van zijn eenheid en heeft qualitate qua zitting in het CoPI.
Ontruiming	Het voor een korte tijd, op advies van de parate diensten, hun verblijfplaats doen verlaten, ten einde de mogelijke schadelijke gevolgen van een ramp of een zwaar ongeval (of de dreiging daarvan) voor de betrokkenen zoveel mogelijk te voorkomen, danwel te beperken.
Operationeel Leider(OL)	De functionaris die door het bevoegd gezag is aangewezen om de operationele leiding uit te oefenen. Hij adviseert de minister over operationele aangelegenheden. Beleidsbeslissingen vertaalt hij binnen het Operationeel Team in operationele opdrachten en hij coördineert de uitvoering daarvan.

Operationeel Team (OT)	Het Operationeel Team is een team van vertegenwoordigers van de betrokken diensten/organisaties (voorzitters Clusters), dat onder leiding van respectievelijk de operationeel leider of een daartoe aangewezen functionaris in het LCC, een gecoördineerde uitvoering van de bestrijding van rampen en zware ongevallen bevordert.
Opperbevel	Het Opperbevel is de leiding en verantwoordelijkheid van de minister over de wijze waarop de bestrijding van rampen en zware ongevallen wordt uitgevoerd en over degenen die hieraan deelnemen.
Opvangcentrum	De plaats waar niet-gewonde en (behandelde) lichtgewonden worden ondergebracht in afwachting van de mogelijkheid tot terugkeer naar de eigen woongelegheden of onderbrenging elders.
Prioriteitsklassen	De medische behandelprioriteit van bepaalde gewonden als resultaat van triage. De classificatie geschiedt aan de hand van de toestand van de Ademhaling (A), het Bewustzijn (B) en de Circulatie (C). De prioriteitsklassen zijn:
<u>Prioriteitsklasse 0</u>	(A, B, C-instabiele slachtoffers): Gewonden, waarbij onder de gegeven omstandigheden de ademweg niet kan worden vrijgemaakt en vrijgehouden, de ademhaling niet kan worden vrijgesteld, bloedingen niet tot staan kunnen worden gebracht en shock niet toereikend kan worden bestreden.
<u>Prioriteitsklasse 1</u>	(A, B, C-instabiele slachtoffers): Gewonden wier leven onmiddellijk wordt bedreigd door een obstructie van de ademen en/of door stoornissen van de ademhaling en/of circulatie.
<u>Prioriteitsklasse 2</u>	(A, B, C-stabiele slachtoffers te behandelen binnen 6 uur): Gewonden wier leven na enkele uren wordt bedreigd door een obstructie van de ademen, stoornissen van de ademhaling en/of circulatie of die gevaar lopen op ernstige infecties of invaliditeit, wanneer zij niet binnen 6 uur na oplopen van het letsel behandeld worden.
<u>Prioriteitsklasse 3</u>	(A, B, C-stabiele slachtoffers): Gewonden die niet bedreigd worden door een ademenobstructie, stoornissen van de ademhaling en/of circulatie, ernstige infectie of invaliditeit.
Proces	Een combinatie of aaneenschakeling van hulpverlenings- en/of rampbestrijdingsactiviteiten, die naar aard en intensiteit afhankelijk zijn van het ramptype.

Ramp	Een gebeurtenis waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu, of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.
Rampbestrijdingsplan	Het samenstel van maatregelen dat voorbereid is voor het geval zich een ramp voordoet die naar plaats, aard en gevolgen voorzienbaar is.
Rampen Identificatie Team (RIT)	Eenheid van politie met als taak het verlenen van bijstand bij de berging en identificatie van slachtoffers van een ramp.
Rampterrein	Het rampterrein is het terrein waar een ramp of een zwaar ongeval heeft plaatsgevonden en waarbinnen een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines plaatsvindt, gericht op de bestrijding van de gevolgen van een ramp of een zwaar ongeval.
Situatie Rapport (Sitrap)	Een standaard formaat rapport welke een beknopt overzicht geeft van de toestand op een bepaald moment, de knelpunten en beslispunten. Deze rapporten worden frequent vanuit het CoPI en de Actiecentra naar de OT verzonden. De OT maakt Sitraps op voor het BT. Deze Sitraps worden behandeld als een inkomend bericht.
Traumateam	Een team dat in staat is op de plaats incident (buiten een ziekenhuis) triage uit te voeren en hoogwaardige specialistische hulp te verlenen. Dit team bestaat uit een chirurg of anesthesioloog en twee verpleegkundigen.
Triage	De indicatiestelling en urgentie-indeling voor de afvoer en behandeling van de gewonden.
Uitgangsstelling	De plaats, waar het bij de rampenbestrijding in te zetten potentieel wordt samengetrokken, van waaruit het wordt ingezet en waarheen het na de werkzaamheden terugkeert. Specifiek kan het een vastgesteld meldings- en opvangpunt zijn voor externe hulpdiensten en/of personen die betrokken zijn bij de afhandeling van een calamiteit.
Veiligheidszone	Een gebied rond het rampterrein dat de politie in staat stelt het rampterrein af te zetten/schermen.

**Verzamelaats gewonden
(VG)**

Een plaats waar gewonden bijeengebracht worden, waar door georganiseerde hulpverleners een voortgezette triage plaatsvindt, ten behoeve van het bepalen van de behandeling en vervoersurgentie, levensreddende en stabiliserende behandelingen worden verricht en waar zij gereed gemaakt worden voor verder vervoer naar een ziekenhuis.

BIJLAGE 3 Model logboek

Logboek activiteiten van:		
Omschrijving calamiteit:		Pagina: van
Aard:		
Plaats:		
Datum:		

Samenstelling Team:		
Functie:	Naam	organisatie
voorzitter		
notulist		
lid		
lid		
lid		
lid		
lid		
lid		
lid		

Puntsgewijze opsomming ingezette acties ter bestrijding van de calamiteit

Blad nr.:

Nr.	Tijd	Bericht/actie	Actie van:

BIJLAGE 4 Situatierapport (Sitrap)

SITUATIERAPPORT

Sectie :

Datum/tijd :

Periode :

Nummer :

1. Huidige toestand

2. Verwachte toestand; nog te ondernemen acties

3. Knelpunten

4. Beslispunten

5. Terugkoppeling

BIJLAGE 5 Verspreiding van het Crisisbeheersingsplan Deel I, Basisplan

Het ministerie van Algemene Zaken, het Bureau Rampenbestrijding, de Brandweer, de Politie en de Directie Volksgezondheid dragen zorg voor de verspreiding van het Crisisbeheersingsplan Deel I, Basisplan aan functionarissen binnen hun eigen dienst en aan instanties die bij de rampenbestrijding en crisesbeheersing kunnen worden betrokken en de andere ministeries.